

	PA 7.5.1 PROGRAMA ANALITICĂ	RED	04
		DATA:	21.01.2016
		Pag.1/15	

MINISTERUL SĂNĂȚĂȚII AL REPUBLICII MOLDOVA

IP UNIVERSITATEA DE STAT DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE
«NICOLAE TESTEMIȚANU»

Programa
de educație continuă în
PSIHIATRIE, NARCOLOGIE ȘI PSIHOLOGIE MEDICALĂ

CATEDRA Psihiatrie, narcologie și psihologie medicală

Denumirea cursului - Metode contemporane de tratament a tulburărilor psihice

Codul cursului -

Tipul cursului: perfecționare tematică

Numărul total de ore 75

Chișinău 2017

COORDONAT

Ministrul Sănătății al RM

20 03 2017

APROB

Rectorul USMF „Nicolae Testemițanu”

20 03 2017

Programa a fost discutată și aprobată la:

ședința Consiliului Metodic Central din „10” 03 2017

proces verbal nr. 2

Secretarul Consiliului Metodic Central

USMF „Nicolae Testemițanu”

L. Chiaburu

ședința Comisiei Metodice de Profil Neurologie, Neurochirurgie, Psihiatrie, Psihologie medicală și Neuropediatrie a Universității de Stat de Medicină și Farmacie «Nicolae Testemițanu» din Republica Moldova din „31” ianuarie 2017 proces verbal nr. 1

Președintele Comisiei Metodice de Profil

dr. hab. șt. med., profesor universitar,

Academician AȘ RM

Stanislav Groppa

Stanislav Groppa

ședința catedrei Psihiatrie, narcologie și psihologie medicală

din „25” ianuarie 2017 proces verbal nr. 12

Șef catedră

dr. hab. șt. med., profesor universitar

A. Nacu

A. Nacu

Programa a fost elaborată de colectivul de autori:

dr. în șt. med., conferențiar universitar I. Coșciug, dr. habilitat în șt. med., profesor universitar M. Revenco; dr. în șt. med., conferențiar universitar I. Deliv.

1. Scopul disciplinei

De a familiariza cursanții cu principalele clase de medicamente, precum și de psihoterapie, psihoeducație și recuperare utilizate în tratamentul și reinsertia socială a pacienților cu diverse tulburări mintale și de comportament.

II. Obiectivele de formare în cadrul disciplinei

1. Cunoașterea și aplicarea în practica cotidiană (mod de administrare, doze, efecte secundare și nedorite, indicații și contraindicații) a remediilor antidepresive.
2. Cunoașterea și aplicarea în practica cotidiană (mod de administrare, doze, efecte secundare și nedorite, indicații și contraindicații) a remediilor antipsihotice de generația I și II.
3. Cunoașterea și aplicarea în practica cotidiană (mod de administrare, doze, efecte secundare și nedorite, indicații și contraindicații) a remediilor cu efect timostabilizator.
4. Cunoașterea și aplicarea în practica cotidiană (mod de administrare, doze, efecte secundare și nedorite, indicații și contraindicații) a remediilor tranchilizante.
5. Cunoașterea și aplicarea în practica cotidiană (mod de administrare, doze, efecte secundare și nedorite, indicații și contraindicații) a remediilor procognitive.
6. Cunoașterea și aplicarea în practica cotidiană (mod de administrare, doze, efecte secundare și nedorite, indicații și contraindicații) a remediilor hipnotice.
7. Cunoașterea și aplicarea în practica cotidiană (mod de administrare, doze, efecte secundare și nedorite, indicații și contraindicații) a remediilor nootrope, antioxidante și vasoactive.
8. Cunoașterea și aplicarea în practica cotidiană (mod de administrare, doze, efecte secundare și nedorite, indicații și contraindicații) a remediilor colinolitice, agoniștilor de dopamină utilizate în corecția efectelor extrapiramidale induse de remediile antipsihotice.
9. Cunoașterea și aplicarea în practica cotidiană (mod de administrare, doze, efecte secundare și nedorite, indicații și contraindicații) a remediilor psihostimulante.

III. Conținutul de bază al cursului

Planul tematic
de studii a medicilor la cursul:

Metode contemporane de tratament a tulburărilor psihice

PT, durata 0,48 lună, 75 ore, pentru medici psihiatri

Nr d.o.	Denumirea compartimentului	ore				TOTAL
		Curs.	Stag. cl	Semin.	exam	
1.	Metode de tratament utilizate actualmente în psihiatrie. Clasificare, caracteristici generale.	2	2	2		6
2.	Principiile de clasificare a remediilor psihoactive și altor clase de medicamente, utilizate în psihiatrie. Indicații și contraindicații Efecte secundare.	2	4	4		10
4.	Remediile antidepresive. Particularități clinico-evolutive ale depresiilor în etapa contemporană. Remediile timostabilizatoare în terapia tulburării afective bipolare.	4	4	5		13
5.	Remediile anxiolitice (derivați ai benzodiazepinei, azaspirodecane-dionpi-perazinele, derivații difenilmetanului ș.a.). Sindromul de sevraj indus de benzodiazepine.	2	4	4		10
6.	Remediile stimulante. Remediile nootrope și vasoactive. <i>Remediile procognitive: inhibitori ai acetilcolinesterazei, acetil- și butirilcolinesterazei; modulatori ai echilibrului GABA-Glutamat. Mecanisme de acțiune, particularitățile farmacocineticii și farmacodinamicii, regim de dozare.</i>	2	2	4		8
7.	Patomorfoza psihozelor endogene pe parcursul tratamentului antipsihotic. Manifestările clinico-evolutive „clasice” ale tulburărilor endogene. Modificări clinico-evolutive în funcție de medicația antipsihotică alocată.	2	2	4		8
8.	Tratamentul psihoterapeutic. Terapia cognitiv-comportamentală. Terapiile prin sugestie și hipnoză. Terapiile prin relaxare. Psihoterapii familiale. Psihoterapia maritală și de cuplu. Psihoterapii de grup. Psihoterapia combinată: individuală și de grup.	4	6	6		16
	Examen				4	4
	Total	16	24	29	4	75

IV. Programa de educație continuă

Nr.d.o.	Conținutul programei
1.	Metode de tratament utilizate actualmente în psihiatrie. Clasificare, caracteristici generale. Metodele de terapie biologică (psihofarmacologie contemporană, terapia electroconvulsivă). Metode de terapie recuperativă (psihoeucație, consiliere psihologică, psihoterapie, ergoterapie, artterapie ș.a.).
2.	Principiile de clasificare a remediilor psihoactive și altor grupe de medicamente, utilizate în psihiatrie. Clasificări în funcție de structura chimică; în funcție de mecanismele neurobiochimice de acțiune și în funcție de efectele clinice principale. Indicații și contraindicații generale pentru principalele grupe de remedii psihoactive. Efectele secundare nedorite.
3.	Psihofarmacologie clinică și alte terapii biologice. Antipsihoticele ce blochează receptorii dopaminici, antipsihoticele care blochează receptorii dopaminici și serotoninici; anxioliticele derivați ai benzodiazepinei, azaspirodecanedionpiperazinele, derivații difenilmetanului ș.a., remediile hipnotice; timostabilizatoarele; remediile cu acțiune nootropă și vasculară, adaptogene și antioxidante.
4.	Aspectele farmacologice (particularitățile farmacocineticii și farmacodinamicii, regimului de dozare, utilizare, criteriile de eficacitate și inofensivitate) ale remediilor antipsihotice. Antagoniștii dopaminei. Antagoniștii serotoninei-dopaminei (medicamentele antipsihotice atipice). Remediile antipsihotice cu acțiune prelungită.
5.	Remediile antidepresive. Inhibitorii selectivi ai recaptării de serotonină. Inhibitorii recaptării de noradrenalină și serotonină. Inhibitorii monoaminoxidazei. Antidepresivele triciclice și tetraciclice. Aspectele farmacologice (particularitățile farmacocineticii și farmacodinamicii, regimului de dozare, utilizare, criteriile de eficacitate și inofensivitate) ale antidepresivelor. Particularități clinico-evolutive ale depresiilor în etapa contemporană.
6.	Remediile timostabilizatoare. Aspectele farmacologice (particularitățile farmacocineticii și farmacodinamicii, regimului de dozare, utilizare, criteriile de eficacitate și inofensivitate). Particularitățile examinării paraclinice ale pacienților ce beneficiază de tratament cu săruri de litiu.
7.	Remediile anxiolitice (derivați ai benzodiazepinei, azaspirodecanedionpiperazinele, derivații difenilmetanului ș.a.). Aspectele farmacologice (particularitățile farmacocineticii și farmacodinamicii, regimului de dozare, utilizare, criteriile de eficacitate și inofensivitate) ale tranchilizantelor. Sindromul de sevraj indus de benzodiazepine.
8.	Remediile stimulante. Analeptice și psihostimulante. Aspectele farmacologice (particularitățile farmacocineticii și farmacodinamicii, regimului de dozare, utilizare, criteriile de eficacitate și inofensivitate). Particularitățile prescrierii remediilor psihostimulante. Efectele secundare nedorite.

9.	Remediile nootrope și vasoactive. Aspectele farmacologice (particularitățile farmacocineticii și farmacodinamiei, regimului de dozare, utilizare, criteriile de eficacitate și inofensivitate).
10.	<i>Remediile procognitive: inhibitori ai acetilcolinesterazei ai acetil- și butirilcolinesterazei; modulatori ai echilibrului GABA/Glutama; în tratamentul tulburărilor cognitive (demențelor). Aspectele farmacologice (mecanisme de acțiune particularitățile farmacocineticii și farmacodinamicii, regimului de dozare, utilizare, criteriile de eficacitate și inofensivitate). Particularitățile examinării pacienților supuși tratamentului cu remedii procognitive.</i>
11.	Remediile colinolitice, antioxidante și adaptogene. Aspectele farmacologice (mecanisme de acțiune particularitățile farmacocineticii și farmacodinamicii, regimului de dozare, utilizare, criteriile de eficacitate și inofensivitate).
12.	Tratamentul electroconvulsivant. Noțiune. Mecanismul de acțiune, teoria de neurotransmitere, teoria neuroendocrină, teoria neurofiziologică. Indicații și contraindicații. Metodologia TEC: pregătirea, anestezia, amplasarea electrozilor, stimularea electrică, activitatea convulsivă. Complicațiile posibile.
13.	Patomorfoza psihozelor endogene pe parcursul tratamentului antipsihotic. Manifestările clinico-evolutive „clasice” ale tulburărilor endogene. Modificări clinico-evolutive în funcție de medicația antipsihotică alocată și în funcție de procesul recuperativ.
14.	Tratamentul psihoterapeutic. Abordarea psihoterapeutică. Avantajul metodelor psihoterapeutice: Psihoterapii individuale. Psihoterapie psihoanalitică. Terapia cognitiv- comportamentală. Terapiile prin sugestie și hipnoză. Terapiile prin relaxare. Psihoterapii familiale. Psihoterapia maritală și de cuplu. Psihoterapii în grup. Psihoterapia combinată: individuală și de grup. Psihodrama. Elemente specifice ale terapiei prin psihodramă. Rolurile în psihodramă. Grupul psihodramatic și dinamica de grup.
15.	Metode contemporane de recuperare și reintegrare psiho-socială a pacienților cu dizabilități mintale. Tratamentul recuperativ. Echipa multidisciplinară; Echipa FACT (Flexibile Assertive Community Treatment) ale CCSM (Centrului Comunitar de Sănătate Mintală)

V. Bibliografia recomandată:

- A. Obligatorie

1. Fairburn Christopher G. Terapia cognitiv-comportamentală și Tulburările de comportament alimentar. Traducere din limba engleză de Mihaela Marian Mihăilaș. Ed. Asociației de științe cognitive din România, Cluj-Napoca, 2014, 400 p.
2. Holdevici Irina, Crăciun Barbara Psihoterapia tulburărilor emoționale. Ed. Trei, 2015, 350 p.
3. Prelipceanu D. Psihiatrie clinică. Editura Medicală, 2011, 1091 p.
4. Protocolul clinic național «Schizofrenia. Primul episod psihotic». Chișinău, 2016, 93 p.
5. Protocolul clinic național «Depresia». Chișinău, 2016, 65 p.
6. Protocolul clinic național «Tulburările de anxietate». Chișinău, 2017, 92 p.
7. Protocolul clinic național «Tulburarea afectivă bipolară». Chișinău, 2016, 135 p.
8. Stahl Stephen M. Stahl's Essential Psychopharmacology. Cambridge University Press, 2014, 600 p.
9. Taylor D., Paton C., Kerwin R. Ghid de terapie psihiatrică, spitalul Maudsley, Trustul MHS south London și Maudsley, ediția a VII, București, Ed. Medicală, 2005, 298 p.
10. Udriștoiu T., Marinescu Dr. Ghiduri de terapie farmacologică în tulburările psihiatrice majore. Ed. Medicală Universitară, Craiova, 2014, 246 p.
11. Базисное руководство по психотерапии. Под ред. Решетникова СПб.: «Восточно-Европейский Институт Психоанализа» совместно с издательством «Речь», 2002, 784 с.
12. Психосоматика и психотерапия : справочник. Перевод Арндт, Натали Клинген ; пер. с нем.; под ред. акад. РАМН А.Б. Смулевича, проф. Э.Б. Дубницкой, проф. А.Ш. Тхостова. – М.: МЕДпресс-информ, 2014. – 368 с. ISBN 978-5-00030-152-4.
13. Фармакотерапия в неврологии и психиатрии. Перевод с английского под редакцией С.Д. Энна и Дж. Койла. Москва ООО Медицинское информационное агенство 2007, 800 с.
14. Яничак Филипп Дж., Дэвис Джон М., Прескорн Шелдон Х., Айд Фрэнк Дж. Мл. Принципы и практика психофармакотерапии. Киев Ника-Центр 1999. 728 с.

Bibliografie suplimentară

1. Kaplan G., Sadok B. Manual de buzunar de Psihiatrie Clinică. Editura Medicală. Liga română pentru sănătate mintală. Ediția a 3-a, 2009, 558 p.
2. Fountoulakis K. N., Grunze H., Vieta E., Young A., Lakshmi N. Yatham, Blier P., Kasper S., Moeller H.J. The International College of Neuro-Psychopharmacology (CINP) treatment guidelines for Bipolar disorder in adults (CINP-BD-2017), part 3: The clinical guidelines. 2016-04 ianuarie 2017-01-15.
3. Mihai Dumitru Gheorghe. Actualități în Psihiatria biologică, București, INTACT, 1999, 444.
4. Иванец Н.Н., Тюльпин Ю.Г., Чирко В.В., Кинкулькина М.А. Психиатрия и Наркология: Учебник, Москва, ГЭОТАР-Медиа, 2009, 832 с.
5. Максимова А., Фрешер В. Психофармакотерапия эпилепсии. Блэквелл Виссеншафтс-Ферлаг Берлин-Вена, 1998, 180 с.
6. Мосолов С.Н.- Клиническое применение современных антидепрессантов. 1995, 555 с.
7. Руководство по наркологии под ред. Н.Н. Иванца в двух томах. М.: ИД Медпрактика-М, 2002, (т. 1 – 444 с.; т. 2 - 445 с.).
8. Руководство по психиатрии в 2-х томах под ред. А.С. Тиганова Москва., «Медицина», 1999.
9. Смулевич А.Б. Депрессии при соматических и психических заболеваниях. МИА, Москва, 2003, 425.

I. Metode de predare

- Curs interactiv
- Seminar teoretic
- Stagiarea clinică (lecție practică) cu analiza cazurilor clinice particulare în funcție de tratamentul administrat pacientului
- Elaborarea tezelor de curs

VII. Metode de evaluare

- Testare cu grilă
- Susținere referat
- Examen oral

VIII. Limba de predare

română

Aviz

privind analiza Programului analitic al Modulului de perfecționare tematică
„Metode contemporane de tratament a tulburărilor psihice”,
durata 0,48 lună, 75 ore, destinată medicilor psihiatri

Subsemnata, Doctor în șt. medicale, conferențiar universitar, în calitate de referent la etapa de deliberare în cadrul Seminarului științific de profil specialitatea: 321.06 “Psihiatrie și Narcologie” a Programului analitic al Modulului de perfecționare tematică „Metode contemporane de tratament a tulburărilor psihice”, țin să menționez:

Conținutul modulului include metodele, tehnicile moderne de tratament (psihofarmacologic și psihoterapeutic) și grupele de remedii, nu doar psihoactive, utilizate în prezent pentru tratamentul pacienților cu diverse tulburări mintale și de comportament.

Programul „Metode contemporane de tratament a tulburărilor psihice” presupune studierea teoretică în cursurile și seminarele interactive, per total – 45 ore, dar și aplicativă a metodelor de tratament biologic, în special psihofarmacologic și psihoterapeutic pe parcursul celor 29 ore de stagiere clinică cu discuții de caz clinic a diferitor tulburări de sănătate mintală.

Orele teoretico-practice prevăzute de program sunt suficiente pentru deliberarea tratamentului celor mai actuale și răspândite tulburări mintale și de comportament cu care se confruntă medicii psihiatri în practica cotidiană. În program este prevăzută studierea mecanismelor de acțiune, particularităților farmacodinamicii, farmacocineticii, indicațiilor, contraindicațiilor principalelor clase de remedii psihoactive: antidepresive și antipsihotice de generația I și II, timostabilizatoare, tranchilizante, hipnotice, procognitive utilizate actualmente în practica psihiatrică.

În concluzie, consider că, programul analitic al Modulului de perfecționare tematică „Metode contemporane de tratament a tulburărilor psihice” corespunde cerințelor Consiliului Național de Atestare și Acreditare din Republica Moldova și poate fi înaintat spre deliberare și aprobare la ședința Consiliului de Experți ai Ministerului Sănătății din Republica Moldova.

Referent
Dr. în. șt. med.,
Conferențiar universitar

Chihai Jana

Aviz
privind analiza Programului analitic al Modulului de perfecționare tematică
„Metode contemporane de tratament a tulburărilor psihice”,
durata 0,48 lună, 75 ore, destinată medicilor psihiatri

Tematica modulului de perfecționare tematică „Metode contemporane de tratament a tulburărilor psihice”, reflectă abordările terapeutice actuale: terapii biologice (psihofarmacologie, terapie electroconvulsivă), dar și celor non-farmacologice (psihoeucație, consiliere psihologică, psihoterapie), utilizate la moment în tratamentul modern al diferitor tulburări mintale și de comportament. Temele au fost elaborate și incluse în curricula respectivă, ținând cont de dezvoltarea neuroștiințelor, evoluția cercetărilor științifice în domeniul psihofarmacologiei moderne, dar și de patomorfoza clinică a diferitor tulburări mintale și de comportament cu care se confruntă în practica cotidiană medicii psihiatri.

În program sunt incluse teme ce țin de descrierea generală și clasificarea metodelor, strategiilor și tehnicilor de tratament psihiatric modern, dar și teme, care prevăd însușirea teoretico-practică a mecanismelor de acțiune, particularităților farmacodinamicii, farmacocineticii, efectelor adverse, complicațiilor posibile, indicațiilor și contraindicațiilor principalelor clase de medicamente psihoactive (antipsihoatice, sedative și hipnotice, psihostimulante, antidepresive, timostabilizatoare), dar și nootrope, vasoactive, antioxidante, procognitive, etc., utilizate la moment în clinica de psihiatrie.

În concluzie, consider că, programul analitic al Modulului de perfecționare tematică „Metode contemporane de tratament a tulburărilor psihice” corespunde cerințelor Consiliului Național de Atestare și Acreditare din Republica Moldova și poate fi înaintat spre deliberare și aprobare la ședința Consiliului de Experti ai Ministerului Sănătății din Republica Moldova.

Referent

Dr. hab. în. șt. med.,

Profesor universitar

Cobileanschi Oleg

CATEDRA PSIHIATRIE, NARCOLOGIE ȘI PSIHOLOGIE MEDICALĂ

EXTRAS

DIN PROCES VERBAL

25.01.2017

nr 12

Au fost prezenți:

NACU Anatol - șeful Catedrei, doctor habilitat în științe medicale, profesor universitar
REVENCO Mircea - șef didactic, doctor habilitat în științe medicale, profesor universitar
COBÎLEANSCHI Oleg - doctor habilitat în științe medicale, profesor universitar
CHIHAI Jana - șef didactic, doctor în științe medicale, conferențiar universitar
COȘCIUG Ion - șef didactic, doctor în științe medicale, conferențiar universitar
DELIV Inga - doctor în științe medicale, conferențiar universitar
NASTAS Igor - doctor în științe medicale, conferențiar universitar
CĂRĂUȘU Ghenadie - doctor în științe medicale, conferențiar universitar
OPREA Valentin - doctor în științe medicale, conferențiar universitar
BABIN Cezar - asistent universitar
GARAZ Grigore - asistent universitar

Ordinea de zi:

- Aprobarea programei pentru educație continuă la tema **Metode contemporane de tratament a tulburărilor psihice**

Conferențiarul universitar Ion Coșciug a prezentat planul tematic de studiu și programa modulului Metode contemporane de tratament a tulburărilor psihice

În discuții au luat parte profesor universitar O.Cobîleanski; conferențiarul universitar I.Nastas și V.Oprea.

S-a decis: a aproba programa luând în seamă modificările survenite.

Șef Catedră

Doctor habilitat în științe medicale,

Profesor universitar

NACU Anatol

Secretar

Asistent universitar

GARAZ Grigore

EXTRAS

din procesul verbal nr.1 Ședinței Comisiei metodice de profil Neurologie, Neurochirurgie, Psihiatrie, Psihologie medicală și Neuropediatrie a Universității de Stat de Medicină și Farmacie «Nicolae Testemițanu» din Republica Moldova
31.01. an. 2017

Prezenți:

Președintele Comisiei:

Stanislav Groppa   Academician AȘ RM, Doctor habilitat în medicină, Profesor universitar

Vice-președinții al Comisiei:

Ion Moldovanu   Doctor habilitat în medicină, Profesor universitar

Mircea Revenco   Doctor habilitat în medicină, Profesor universitar

Membrii Comisiei:

Anatol Nacu   Doctor habilitat în medicină, Profesor universitar

Ion Iliciuc   Doctor habilitat în medicină, Profesor universitar

Grigore Zapuhlîh   Doctor habilitat în medicină, Profesor universitar

Mihai Gavriiliuc   Doctor habilitat în medicină, Profesor universitar

Oleg Pascal   Doctor habilitat în medicină, Profesor universitar

Mihai Hotineanu   Doctor în medicină, Conferențiar universitar

Zota Eremia   Doctor în medicină, Conferențiar universitar

Secretarul Comisiei:

Plotnicu Sorin   Asistent universitar

Ordinea de zi:

Discutarea Programei de educație continuă la modulul **Metode contemporane de tratament a tulburărilor psihice**

Au luat cuvânt: Stanislav Groppa - academician AȘ RM, doctor habilitat în medicină, profesor universitar; Oleg Pascal - Doctor habilitat în medicină, Profesor universitar; Anatol Nacu - Profesor universitar; Zota Eremia - Doctor în medicină, Conferențiar universitar.

S-a decis unanim: de a aproba Programei de educație continuă la modulul Metode contemporane de tratament a tulburărilor psihice

Președintele Comisiei
d.h.ș.m., Profesor universitar,
Academician AȘ RM

Stanislav Groppa

Secretarul Comisiei
Asistent universitar

Sorin Plotnicu